

180539 - Canlıların resmini yapmanın haram olmasının hükmü ve hikmeti

Soru

Çizim sanatı ve resim, İslam'da neden haramdır? Kur'an ve Sünnetten deliller nelerdir? Bildiğim kadarıyla bu konu ihtilafli olup haram diyenlerin dayandığı konu Allah'ın yaratmasına denk yaratmak olup şirke girmektedir. Peki bir Müslüman yaratma amacında olmadığı takdirde canlıların çizimi neden haram olsun?

Detaylı cevap

Birincisi:

Çizim sanatı ve resim yapmak tamamen haram değildir. Haram olan husus canlıların çizimidir. Bunu yapan kimse müşrik olmaz sadece harama girmiş ve büyük günah işlemiş olur. çünkü bunda Allah'ın yaratmasına benzetmek vardır. Bu da şirke bir vesiledir. Bu iki husus canlıları çizmenin haram olduğuna dair hikmetlerdir.

Nevevi Rahimehullah şöyle dedi: "Alimler şöyle demiştir. Meleklerin içinde fotoğraf olan evlere girmemesinin sebebi, resim yapmanın bir günah olması ve Allah'ın yaratmasına benzetme olduğu içindir. (Şerh Muslim 14/84)

İkincisi:

Bir kişinin tevhid ehli Müslüman olması onun her yaptığı helaldir, denilemez. Bilakis Müslüman kimse şeriat hükümlerine tabi olan ve yasaklanan davranışları sergilememeyendir. Şüphesiz şeriat, şirke ve haramlara götürülen yolları kapatmıştır. İlim ehlinin dediği gibi araçlar, amaçların hükmüne tabidir. Biz hepimiz biliriz ki hiçbir kul Allah'ın yarattığına benzer bir şeyi ortaya koyamayacaktır. Burada aykırılık, hakikat açısından değil görünüştedir.

Bir çok kişinin hafife aldığı bu konu eski zamanlarda yeryüzünde şirkin başlangıç sebebiydi. Öyle ki Nuh aleyhisselam'ın kavmi Ved, Suva, Yağus, Yauk ve Nesr gibi bir takım salih şahsiyetlerin resimlerini çizmeye başladılar. Amaç onları hatırlamak ve dua etmektir. Fakat uzun zaman geçtikten sonra onlara tapmaya başladılar ve Allah'a ortak koşular. Yüce Allah şöyle dedi: "İnsanlara: "Sakın tanrılarınızı bırakmayın, Ved, Suva, Yağus, Yeuk ve Nesr putlarından asla vazgeçmeyin" dediler. Böylece birçoğunu saptırdılar; Rabbim! Sen bu zalimlerin sadece şaşkınlığını artır." (Nuh/22-23)

Şeyh Abdurrahman el Sadi Rahimehullah şöyle dedi: Bu isimler salih şahsiyetlerin isimleri olup vefat ettiklerinde şeytan, insanları kandırarak onların resimleri çizilmesini güzel gösterdi. Ve ibadete daha şevkli olacaklarını iddia etmişlerdir. Oysa bir müddet geçtikten sonra ve başka nesil geldiğinde şeytan onlara: geçmiş insanlar bunlara ibadet eder ve onlardan yardım dilerlerdi hatta yağmuru bunlarla isterlerdi. Bunların üzerine insanlar inanmış ve onlara tapmaya başlamıştır. (Tefsirussadi s. 889)

Üçüncüsü:

Canlı varlıkları çizimin haram olmasına deliller çok olup bazıları şöyledir:

Abdullah bin Ömer Radiyallahu anhuma'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Suret yapanlar, kıyamet gününde azab olunacaklar; kendilerine: Yarattıklarınıza can verin! denilecektir. (Buhari 5607, Muslim 2108)

Aişe Radiyallahu anha'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Kıyamet Günü azab bakımından en zor durumda olanlar, yaratmakta Allah'a benzer olmaya çalışanlardır." (Buhari 5610, Muslim 2107)

Nevevi Rahimehullah şöyle dedi: Alimler şöyle demiştir: " Hayvan resmini çizmek, haram olup büyük günahlardandır. Çünkü bunu yapan kimsenin azapla cezalandırılacağı rivayet edilmiştir. Her ne amaçla olursa olsun yaptığı iş haramdır. çünkü bu davranışta Allah'ın yaratmasına benzetme mevcuttur. Yapılan çizim; İster elbise, halı, para, duvar üzerinde olsun ister başka şeylerin üzerinde bulunsun fark etmez. Ağaç ve diğer varlıkların çizimi ise haram değildir. (Şerh Muslim 14/82)

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem bu konuda sadece Kureyş kafirlerine hitap etmemiştir. Bilakis hitap tüm ümmete olup yapan kimsenin Müslüman veya Kafir olmasında hükmü değiştirmez.

Said bin Ebu el Hasan şöyle dedi: Bir adam İbni Abbas'a gelerek :

Ben şu resimleri yapan bir adamım. Onlar hakkında bana bir fetva ver! dedi. İbni Abbas ona : Bana yaklaş! dedi. O da yaklaştı. Sonra (yine) :

Bana yaklaş! dedi. O da yaklaştı. Nihayet elini onun başı üzerine koydu.

Sana Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'den dinlediğimi haber vereceğim. Ben Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'i:

“Her ressam cehennemdedir. Allah ona yaptığı her suret karşılığı bir can verecek ve onu cehennemde azab edecektir.” buyururken işittim, dedi. İbn Abbas şunu da ilave etti: Mutlaka yapacaksan bari ağaç ve cansız şeyleri yap, dedi.(Buhari 2112, Muslim 2110)

Sonuç el ile çizilen resimler veya tahta çamur vb. şeylerle yontulan tüm heykellerin haram olduğu hususta şüphe yoktur. Hikmeti ise yukarıda açıklandığı gibidir.

En iyisini Allah bilir.